

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum vt accidens per se existat, debeat illi addi aliquis modus
positivus, qui sit veluti subsistentia per se.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

sensibilibus carnis vel sanguinis; v. g. colore, vel spissitudine, conseruata quantitate, & alijs accidentibus occultioribus, quæ sufficerent ad conseruandam panis, & vini substantiam; & tunc etiam sub tali specie carnis, & sanguinis, manet Christus sacramentaliter.

54 Quando mutantur species sacramentales, ordinariè non est ibi caro Christi naturalis in specie naturali.

Quod si tamè esset specierum mutatio, vt substantia panis, aut vini nequiret cōseruari (vt si totum temperamentum intrinsecè mutaretur) tunc non maneret ibi Corpus Christi sacramentaliter. Gabriel tamè & Alex. Aferensis existimant, quando diuinitus mutantur species sacramentales, verè poni ibi carnem Christi naturalè in specie naturali. Verùm, etsi hic modus Deo sit possibilis, credibile tamen non videtur, quòd eo vtatur, saltem ordinariè, vt illi putant. Primò, Quia interdum ista species carnis & sanguinis diu perseverat, & sensim nigrescit, & corrumpitur; vt patet in multis locis: Corpus autè Domini & Sanguis est incorruptibilis. Secundò, Quia vbicumque est Corpus Domini, ibi etiam est Sanguis, & Anima, iuxta

Concilium Trid. sess. 13. c. 3. nam partes Domini nunquã amplius separabuntur. Atqui non est probabile in illa portiuncula carnis, tot annis manere Sanguinem eius & Animam. Tertio, Quia non est credibile, quando Sanguis miraculosè manat ex hostiã, esse Sanguinem Domini in propria specie. Nam Sanguis Domini non potest esse extra venas, & manere extra corpus; vt patet ex Concil. Trid. Est ergo quiddam miraculo efformatũ; ad significandũ, ibi latere corpus viuũ habens sanguinẽ.

Notandũ Tertio, Si Sacerdos non abhorreret, posset illam speciem, quæ in carnẽ verã videtur, sumere in sacrificio; quia nullum est præceptum, quod prohibeat; & pertinet illa sumptio ad sacrificij complementũ. Melius tamen existimatur, vt ad fidelium consolationem, Christi quæ laudem conseruetur. Quod cum sit, nõ est opus aliam hostiam, vel aliud vinum consecrare: tũ quia id nõ esset complere sacrificiũ inchoatum, sed nouũ instituire: tũ quia Summus Sacerdos Christus cõsetur tunc dispensare, ne sacrificiũ debeat cõsumi.

Concil. Trident.

55 An sic mutata species possit sumi.

An debeat fieri noua consecratio.

QVÆSTIO LXXVII.

De Accidentibus remanentibus in Sacramento.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento?

1 De fide est, accidentia remanere sine subiecto.

Respondetur: Accidentia panis & vini post consecrationem remanent sine subiecto. Intellige, de tota collectione. Et sic est fide tenendũ. Probatur Primò, ex Concilio Constantiensi sess. 8. vbi damnatur iste articulus Wicleffi: *Accidentia panis nõ manent sine subiecto. Itẽ ex Concil. Lateranensi magno sub Innocẽtio III. Florentino, & Tridentino supra q. 75. a. 2. n. 32. citatis. Idem docet Cyprianus ferm. de cenã Domini: Panis iste non effigie, sed natura mutatus; omnipotentia Verbi factus est caro.* Cyrillus Hierosolym. sub specie panis datur tibi Corpus; sub specie vini datur tibi Sanguis. Vide Ambrosium, Gregorium, Cyrillum Alexandrinũ, & alios supra q. 75. a. 2. n. 33. citatos. Docent enim communiter Patres, Christi Corpus, & Sanguinem nobis exhiberi sub specie panis & vini, substantiã illorum mutatã.

Probatur Secundò, Fide tenendum est, substantiã panis & vini desinere, & accidentia remanere: ergo remanent sine subiecto. Nõ enim inexistunt Corpori Christi, vt etiam fides docet; alioqui Corpus Christi esset album, rotundum, liquidum, fragile, atque adeò passibile: imò nec possunt illi inexistere, quia existunt diuisibiliter; Christi autem Corpus existit indiuisibiliter. Neque etiam inexistunt aëri, vt rectè probat D. Thomas.

DVBIVM I.

Quomodo possit fieri, vt Accidentia sine subiecto, cum accidentis esse sit inesse: & accidens omne debeat indiuiduari à subiecto?

2 Respondeo, Thomas Waldensis tom. 2. c. 76. adfert multa testimonia veterum Philosophorũ, qui censebant accidens posse esse sine omni

subiecto. Inter SS. Patres Basilius hom. 2. & 6. Hexameron docet lucem illam, quæ fuit creata primo die, fuisse absque subiecto & vehiculo, vsq; ad diem quartum, quando conditũ est corpus solare, in quo lucem illã putat fuisse repositam: tri-duo autem præcedente, effecisse diem radiorum emissionem, noctem verò eorumdem retractionem. Basilium sequitur Procopius Gæsus in 1. c. Gen. & Damasc. lib. 2. de Fide c. 7. Hęc opinio, etsi vera non sit, non tamè est impossibilis, vt quæ à clarissimis ingenijs asserta sit. Sicut enim, (vt rectè Basilius hom. 6.) *aliud est albedo, aliud corpus, quod per illã fit album; sic aliud est lux, aliud corpus lucidum: & quãuis nos, inquit, ea separare non possumus, nisi cogitatione, Deus tamen re ipsa illa separare potest.* Ratio est, quia actu inexistere non est de ratione formæ accidentariæ; sed est tantummodò modus quidam illius necessarius, vt conuenienter natura suã exilat, & subiectum perficiat. Quod confirmatur; quia hæ formæ à Deo institutę sunt, vt perficiant & exor-nent substantias creatas, quæ secundũ se alioqui imperfectę sunt & informes: ergo habent propriã & distinctam entitatem, & perfectionẽ; ergo vnio cum substantia non est de essentia illarum; sed solummodò quædam illarum modificatio in modo existendi. Nunquam enim de essentia rei absolute, potest esse vnio ad aliquid extrinsecum. De quo vide Scotum dist. 12. quæst. 1.

Neque verum est, accidentia indiuiduari à subiecto, nisi vt à causa extrinseca, & potius in fieri quàm in facto esse: nam intrinsecè indiuidua sunt per suam intrinsecam differentiam indiuidualem.

Accidentia posse esse sine omni subiecto, & Philosophi & SS. Patres senserunt.

Probat idem ratione.

An accidentia indiuiduantur à subiecto.

DVBIVM II.

Vtrum, vt Accidens per se existat, debeat illi addi aliquis modus positius, qui sit veluti Subsistentia per se?

3 Cætanus hoc loco affirmat, docetque hunc modum tribuere quantitati vim substantiæ, & materiæ

Caietanus hunc modum admittit.

& materia prima; ita ut per eum fiat vice materia & vice-substantia; possitque subire munus materiae & substantiae in excipiendis, & sustentandis alijs accidentibus. Alij admittunt quidem modum positivum, non tamen tribuunt ei omnia quae Caietanus, sed solum, quod faciat accidens per se existere.

4 Probabilis negatur.

Respondeo, & Dico Primò, Probabilis est nullum modum, vel entitatem positivam requiri, ut accidens per se subsistat. Ita Scotus dist. 12. q. 1. & Dominicus Soto dist. 10. quest. 2. art. 2. & insinuat D. Thomas hoc loco.

Probatur Primò, Quia hic modus, seu haec entitas, vel est substantia vel accidens. Non est substantia; tum quia in Eucharistia nulla est substantia praeter Corpus Christi; tum quia, si esset substantia, deberet esse subiectum accidentis; & sic accidentia non essent ibi sine subiecto, quod est contra fidem, ut patet ex dictis. Non etiam est accidens; quia nihil iuaret alia accidentia ad existendum per se; nam ipsummet egeret alio modo ad sic existendum; & iste rursus alio, sicque in infinitum. Si dicas, Esse modum accidentalem oppositum inhaerentiae actuali accidentis. Contra: Quia hic modus nihil iuaret, cum sit res maxime imbecillis, tota pendens ab ipsa accidentis substantia.

Probatur Secundò, Quia anima rationalis, dum separatur à corpore, non accipit tale modum positivum existendi per se, sed manet in sua existentia priuata modo unionis cum corpore; cum tamen ipsa sit substantia, quae longissimo tempore mansura est separata, & suas functiones obitura; ergo non est credibile accidens accipere talem modum à sua natura tam alienum; praesertim cum breui tempore vel sit perituum, vel materiae uniedum. Antecedens patet, quia alioquin non appeteret unionem corporis.

Obiectio.

Dices Primò, Per hunc modum accidentia perfectius existunt per se; eruntque aptiora ad recipienda & sustentanda alia accidentia; ergo hic modus non est negandus.

Solutio.

Respondeo Primò, Admisso Antecedente, nego Consequentiam: Quia cum hic modus non resultat naturaliter ex separatione accidentis, non est etiam credibile dari à Deo supernaturaliter; tum quia non datur animae rationali separate, tum quia sine hoc modo possunt accidentia seorsim à subiecto existere, quantum satis est ad occultandum Corpus Domini, & ad sustentanda alia accidentia. Vnde superuacuum est imaginari perfectiorè modum; praesertim cum hic non agatur de accidentibus illis perficiendis. Respondeo Secundò, Negari etiam potest Antecedens, saltem ex parte: nam accidens, quod est subiectum alterius accidentis, ut quantitas coloris, per suam entitatem illud recipit & sustentat; neque ad hoc officium ille modus quidquam iuuat.

Dices Secundò, D. Thomas hic ad 4. ait, *Accidens dum per se subsistit esse compositum ex esse, & quod est*; ergo vult accidenti tunc addi nouum modum existendi per se.

Illustratur mens Diuini Thomae.

Respondeo, Solum vult dicere, accidentia, dum inhaerent subiecto, non considerari ut formas, quae habeant esse; nam solum esse non sibi, sed subiecto habent: cum autem separata sunt, tunc considerari ut habentia esse; quia non applicant alteri, sed sibi tantum illud habent. Per esse autem intelligit existentiam, ad quam tunc comparatur accidens; ut subiectum ad suam formam, iuxta

D. Thomam. Et hoc sensu dicit tunc accidentia composita ex esse, & quod est.

Dico Secundò, Ut accidentia per se subsistant, satis est, ut illorum existentia vel entitas actualis, diuina virtute, substracto subiecto, conseruetur seu continetur. Insinuat D. Thomas hic in Corpore; & docet optimè Scotus. Ratio est; Quia illorum accidentium natura seu entitas actualis, prior est naturae quam unio cum subiecto: ergo potest conseruari desinente illa unione; quia id quod prius est, potest conseruari sine posteriore.

Aduertendum autem, hanc conseruationem posse dupliciter fieri. Primò, Per solam actionem conseruatam, quae Deus illam formam antea conseruabat in subiecto, nullà creaturà effectiue intrinsecè cooperante: haec enim actio continuata sufficit, ut accidens maneat existens euanescente subiecto: Nam subiectum nullum influxum effectiuum habebat in illud accidens; sed solum materialiter illud excipiebat; id est, ei vniebatur: unde fiebat ut conuenienter naturae suae existeret. Quare non est imaginandù, Deum substracto subiecto supplere vicem subiecti vel materiae: cum causalitas materiae vel subiecti non possit suppleri per aliquem effectiuum influxum: consistit enim in quadam intima unione formae, & subiecti; quae unio necessariò perit desinente subiecto, quamuis maneat idem prorsus influxus Dei in ipsam entitatem formae. Secundò, Fieri potest haec conseruatio extra subiectum, per nouum aliquem influxum Dei; quando videlicet ipsum accidens etiam à subiecto effectiue conseruabatur: tunc enim non sufficit antiquus influxus Dei; sed opus est nouo, quo suppleatur influxus subiecti, vel causa creata; ut per se constat. *Vide lib. 12. de Perfectionibus diuinis cap. 10. num. 111. ubi ostenditur quo pacto species Eucharistica per se, nulli subiecto inmixta consistant. Vide etiam lib. 3. de Summo Bono cap. 4. num. 48. & sequentibus, ubi latè probatur eandem actione secundum substantiam, accidens conseruari in subiecto & extra.*

5 Ve accidens per se subsistat, scilicet continetur in fluxu actuali.

6 Dupliciter potest accidens extra subiectum conseruari.

ARTICVLVS II.

Vtrum Quantitas panis & vini sit aliorum accidentium subiectum?

Quidam existimant omnia accidentia in Eucharistia sine subiecto existere; neque quantitatem esse subiectum reliquorum. Ratio illorum est; Quia quantitas non est res aliqua distincta à substantia, & qualitibus; sed est dumtaxat modus quidam illorum, per quem intrinsecè extenduntur: dicunt enim materiam & formam substantialem, & qualitates corporales per se esse extensas intrinsecè & proprio modo extensionis; in qua extensione possunt diuinitus conseruari, reliquis omnibus, quae realiter ab ipsis distinguuntur, abolitis: unde nihil opus esse alia quantitate distincta. Ita Occam in 4. q. 7. Gabriel lectione 44. in Canonem; & aliqui alij. Quae sententia facile defendi potest, & mihi praeter ceteris placet.

Verum receptior sententia est, Cetera accidentia esse in quantitate, tanquam in subiecto. Ita D. Thomas hic, & Scotus dist. 12. qu. 2. & alij passim eadem dist. Quae ad meliorem intelligentiam, sic videtur explicanda. Ut quantitas statuatur esse quoddam accidens à ceteris distinctum realiter, magnam habens conformitatem cum materia prima, quod partes materiae & formae extendat,

6 Prior sententia negans, & facile defendi potest.

7 Altera sententia communior a firmans.